

Yevgen Franchuk, Postgraduate Student
Classic Private University
Zaporizhzhia, Ukraine

Victoriia Popova, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor at the Department of Economics and Statistics
Classic Private University
Zaporizhzhia, Ukraine

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-495-5-13>

APPLIED ASPECTS OF SOCIAL AND ECONOMIC SECURITY PLANNING OF ENTERPRISES

ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ ПЛАНУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Прикладні аспекти планування соціально-економічної безпеки підприємств охоплюють заходи та інструменти, які забезпечують захист підприємства від соціальних і економічних ризиків, підтримують його стійкість та сприяють довгостроковій стабільності. Вони поєднують управлінські рішення, що стосуються як економічної безпеки, так і соціальної складової, яка включає добробут працівників, корпоративну культуру, відповідальність перед суспільством та інші соціальні аспекти.

Підприємства повинні почати планування з детального аналізу можливих соціальних і економічних ризиків. Це включає як макроекономічні коливання (інфляція, зміни податкового законодавства, коливання валютних курсів, ринкова конкуренція), так і конфлікти всередині трудового колективу (незадоволеність працівників, можливі соціальні потрясіння в регіоні чи країні).

Підприємство повинно вивчати потенційні ризики зростання витрат на сировину через інфляцію, а також ризики страйків чи масових звільнень через низьку заробітну плату. Проводити основні заходи з фінансової безпеки, які спрямовані на забезпечення підприємства достатніми ресурсами для управління ризиками. Це і диверсифікація бізнесу, і контроль за рівнем боргів та оптимізація кредитного портфеля. Для цього підприємству необхідно створити фінансовий резерв, який використовується під час

економічного спаду для підтримки основних операцій і уникнення скорочення персоналу.

Забезпечення соціальної безпеки підприємства передбачає створення умов для стабільної роботи трудового колективу та підтримки його мотивації, дотримання законодавчих норм щодо заробітної плати, соціальних виплат, безпеки праці. Створення сприятливого робочого середовища для зниження рівня плинності кадрів. Необхідно впроваджувати систему премій і бонусів, а також проводити навчальні курси для працівників, що зменшує ризик соціального незадоволення і підвищує їх залученість.

Важливим аспектом планування є постійний моніторинг ключових показників для оцінки рівня економічної (ліквідність, прибутковість, зростання доходів) та соціальної безпеки (задоволеність працівників, рівень плинності кадрів, кількість соціальних конфліктів). Для цього підприємство регулярно проводить опитування серед працівників щодо умов праці та залученості, а також аналізує фінансові показники для оцінки ризиків.

Один із ключових прикладних аспектів – це розробка сценаріїв реагування на соціальні та економічні кризи. Підприємства повинні мати плани дій на випадок економічних спадів, соціальних конфліктів або природних катастроф. Підприємство розробляє сценарій дій на випадок економічної рецесії, який передбачає зменшення витрат без скорочення зарплат, а також створення кризових комунікацій з працівниками для уникнення паніки.

Планування соціально-економічної безпеки також включає заходи корпоративної соціальної відповідальності (КСВ), які сприяють формуванню позитивного іміджу компанії в суспільстві. К таким заходам належить впровадження екологічної програми з утилізації відходів і підтримка місцевих освітніх ініціатив, що підвищує довіру з боку суспільства та знижує соціальні ризики.

В епоху цифровізації важливим прикладним аспектом є захист інформаційних ресурсів підприємства від витоків даних, кібератак або шахрайства. Компанія встановлює сучасні системи кіберзахисту та проводить навчання персоналу з питань кібербезпеки, щоб уникнути потенційних загроз.

Для забезпечення соціально-економічної безпеки важливо дотримуватися вимог законодавства та уникати правових ризиків. Юридичний відділ підприємства повинен регулярно аналізувати нововведення в законодавстві та коригувати контракти з партнерами і працівниками для мінімізації правових ризиків.

Таким чином, прикладні аспекти планування соціально-економічної безпеки підприємства стосуються всіх рівнів його діяльності – від фінансового захисту та управління ризиками до забезпечення соціальної стабільності і відповідальності перед суспільством.

Література:

1. Дубецька С. Економічна безпека підприємств України. *Недержавна система безпеки підприємництва як суб'єкт національної безпеки України*: збірник матеріалів наук.-практ. конфер. Київ : В-во Європейського ун-ту фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2003. С. 146–172.
2. Ільяшенко С. Складові економічної безпеки підприємства і підходи до їх оцінки. *Актуальні проблеми економіки*. 2003. № 3. С. 12–19.
3. Іляш О. Наукові передумови ідентифікації категорії «Соціальна безпека регіону». URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2010_7_3/4.pdf.
4. Поняття і сутність мотивації. URL: books.efaculty.kiev.ua/men/6/t7/2.html.